

ISBN: 978-625-7587-02

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları:489

İslam Düşüncesi

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Yusuf Genç

Yayıma Hazırlayan
Ümit Aksoy

Düzeltili
Ayşe Nur Rana

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Haziran 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Niyet Felsefesi

SALİH AYDIN

KETEBE

Salih Aydın

1969 Akdağmadeni Yozgat doğumlu yazar, Akdağmadeni İHL'yi bitirdikten sonra DİB'de İmamlık-Hatiplik yaptı. İstanbul'da Arap Dili ve Edebiyatı üzerine özel kurslar aldı. Ezher Üniversitesi, Şeria ve Kanun Fakültesi, Şeria İslamiyye (İslam Hukuku) Bölümü'nü bitirdi. 9 Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde lisansını Ankara Üniversitesi' İslam felsefesi alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı.

Viyana Üniversitesi'nde Die Philologisch-Kulturwissenschaftliche Fakultät, Intitut für Orientalistik-Arabistik'de felsefe doktorası yaptı. Doktora sürecinde İslam düşüncesi üzerine Islamische Institut in Österreich'de 9 yıl ders verdi.

Halen SDÜ, İlahiyat Fakültesi, Öğretim Üyeliği, devam etmekte olan Aydın'ın, Muhammed Abdulhamit, Muhammed Bilal, Fatima Hanne ve Hasan Salih adlarıyla dört çocuğu bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	9
GİRİŞ	13
İMAN ve FİİL.....	19
İman ve Fiil.....	19
İman-İkrar İlişkisi	27
İman-Amel İlişkisi.....	36
İman-Ahlak İlişkisi.....	48
İnsan Nefsi ve İslam Ahlakı.....	48
Nefs-i Emmâre.....	49
Nefs-i Levvâme.....	50
Nefs-i Mutmainne.....	50
Nefs-i Râziyye.....	51
Nefs-i Merziyye.....	51
Nefs-i Kâmile (Sâfiye).....	52
İman ve İslam Ahlakı.....	53
İman-Amel İlişkinde Göre İnsanların İsimleri ve Hükümleri.....	69
NİYET ve FİİL.....	71
İç Konuşma Mertebesi.....	83
Kararsız ve Kararlı Eğilim Gösterme Aşamaları.....	87

Kararsız Yönelim Aşaması Olarak Hemm.....	90
Kararlı Yönelim Aşaması Azim ve Niyet.....	92
Azm ve Azm-i Musammem Meselesi.....	92
Niyet ve Niyetin Mahiyeti.....	102
Niyetin Amelden Önceliği.....	107
Niyetin Özü: İhlâs.....	110
Kant'ın "İyi İstenci" ve İslam'da Niyet.....	116
Niyetin Amellerde Etkisi.....	122
İnsani Fiillerdeki Ahlaki Mesuliyetin Naslardaki Durumu....	147
Naslardaki Zahirî Teâruz ve Fiilin İç Aşamaları.....	150
Azim ve İtikat Düzeyindeki Mutlak Mesuliyetin Kanıtları....	156
Kalbin Buğz Etmesi, Dille ve Elle Engel Olma.....	162
Havâtırı Kontrolle İlgili Gelenekte Çözüm Önerileri.....	166
Havâtırı Kontrolle Alakalı Nakşiliğin Önerdiği Erkân ve Âdâb.....	172
İnsani Fiil Olarak Dua.....	178
SONUÇ	193
KAYNAKÇA	201

*Bu kitabı, “önce ahlâk ve maneviyât” diyen
Merhum Necmettin Erbakan Hocamızın
aziz ruhuna ithâf ediyorum.*

ÖNSÖZ

Türkiye semasında yankılanan ve siyasetinde söylenen en değerli söz hiç şüphesiz “önce ahlak ve maneviyat” sözüdür. Bu sözün değerinin anlaşılabilirdiği pek söylenemese de bu böyledir. Zira bu, insanı diğere canlılardan ayırmanın ve materyalizm çukurundan kurtarmanın yoludur.

Önsözde bu çalışmanın, evvela küçük bir makale olarak yayınlanıp daha sonra kitaplaşmasının hikâyesini anlatmak istiyorum. Elinizdeki çalışma, önceki Diyanet İşleri başkanlarımızdan merhum Ahmet Hamdi Akseki'nin *Ahlak Dersleri* adlı kitabındaki ilgili birkaç dersten hareketle ortaya çıkan makalenin kitaplaştırılmasından ibarettir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nda bir hoca arkadaşımızın yanında bulunurken, “içimizdeki iyiliklerle alakalı sevabın olduğu gibi, nefsimizde yer eden kötülükler henüz yapıp söylenmeden de bir aşamadan sonra sorumluluğunun ve vebalinin olduğu” konusunu anlattım ve bu muhabbetten dakikalar sonra yanımdaki arkadaşımı bir müftü efendinin aradığına şahit oldum. Telefon görüşmesinden sonra müftü efendi kendisine bu konuyla alakalı soru sorulduğunu ve sorulan soruya cevap olarak, “yapılıp söylenmedikçe bunun hiçbir vebalinin olmadığını” söylediğini kendinden emin bir şekilde ifade ettiklerine tanık oldum.